

Sygn. akt I.Ca 161/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2016r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Aneta Ineza Sztukowska (spr.)
Sędziowie:	SSO Antoni Czeszkiewicz SSO Mirosław Krzysztof Derda
Protokolant:	st. sekr. sąd. Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2016 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. L.**

przeciwko małoletniemu J. L. (1) reprezentowanemu przez przedstawicielkę ustawową J. L. (2)

o zmianę orzeczenia alimentacyjnego

na skutek apelacji powoda W. L.

od wyroku Sądu Rejonowego w Elku

z dnia 17 lutego 2016r., sygn. akt III RC 451/15

oddala apelację.

SSO Mirosław Krzysztof Derda SSO Aneta Ineza Sztukowska SSO Antoni Czeszkiewicz

Sygn. akt: I. Ca. 161/16

UZASADNIENIE

Powód W. L. wniósł pozew przeciwko małoletniemu J. L. (1), reprezentowanemu przez przedstawicielkę ustawową J. L. (2), w którym domagał się obniżenia alimentów z kwoty 450 zł do 250 zł miesięcznie. W uzasadnieniu podał, iż ustala umowa dzierżawy nieruchomości i obecnie jedynym jego dochodem jest wynagrodzenie w wysokości 1.320 zł, a oprócz pozwanego, alimenty powinien płacić jeszcze dwójce dzieci z pierwszego małżeństwa w wysokości ponad 1.000 zł miesięcznie.

Pozwany J. L. (1), reprezentowany przez przedstawicielkę ustawową J. L. (2) nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 17 lutego 2016 r. w sprawie o sygn. akt: III. RC. 451/15 Sąd Rejonowy w Ełku III Wydział Rodzinny i Nieletnich zasądził od powoda W. L., tytułem obniżonych alimentów, na rzecz małoletniego J. L. (1) kwotę po 400,00 zł, miesięcznie płatną z góry do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w terminie płatności każdej raty, do rąk matki J. L. (2) jako ustawowej przedstawicielki małoletniego uprawnionego do alimentów, poczynając od dnia 17 lutego 2016r., zmieniając tym samym pkt IV wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach dnia 7 października 2014 r. w sprawie sygn. akt: I. C. 774/14. W pozostałej części Sąd ten powództwo oddalił i zniósł pomiędzy stronami koszty procesu oraz ustalił, iż brakujące koszty sądowe w postaci opłaty od pozwu, od której uiszczenia powód był wstępnie zwolniony ponosi Skarb Państwa.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Powód i matka małoletniego pozwanego zawarli związek małżeński w 2004 r.; małoletni pozwany urodził się zaś w 2010 r. W 2011 r. powód zakończył prowadzenie działalności gospodarczej – piekarni w (...), którą zajmował się od 2001 r. W 2013 r. W. L. pracował jako kierowca i zarabiał prawie 1.200 zł netto miesięcznie, a J. L. (2) pracowała wówczas jako nauczyciel języka angielskiego w gimnazjum w E. za wynagrodzeniem 2.200 zł netto miesięcznie oraz jako pedagog w szkole podstawowej w S. z wynagrodzeniem 1.300 zł netto miesięcznie. Wówczas W. L. uznał powództwo do kwoty 450 zł, a J. L. (2) cofnęła powództwo w pozostałym zakresie i wyrokiem z dnia 21 listopada 2013 r. zasądzone alimenty w wysokości 450 zł.

W wyroku rozwodowym Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 7 października 2014 r. utrzymano dotychczasową wysokość alimentów. Wówczas J. L. (2) zarabiała jako anglista 2.400 zł netto miesięcznie i jako pedagog 1.400 zł netto miesięcznie, a W. L. jako kurier 1.400 zł netto miesięcznie. Również w trakcie procesu rozwodowego przedstawicielka ustawowa małoletniego twierdziła, że ojciec J. L. (1) zarabia faktycznie około 2.000 zł netto.

Obecnie powód uzyskuje wynagrodzenie w wysokości płacy minimalnej, jednocześnie ze skutkiem na koniec października 2015 r. została wypowiedziana umowa dzierżawy nieruchomości – piekarni, której w połowie współwłaścicielem jest powód. Nieruchomość ta jest obciążona podatkiem od nieruchomości w wysokości prawie 17.000 zł rocznie. Dochody z prowadzenia piekarni zazwyczaj mieściły się w granicach 2.000 – 2.500 zł, jednak przedostatni rok jej prowadzenia zamknął się stratą. Realna wartość jego udziału w nieruchomości to około 180.000 zł. Ponadto łoży na utrzymanie dzieci z poprzedniego małżeństwa ponad 1.000 zł.

Aktualnie matka małoletniego pozwanego w dalszym ciągu pracuje w oświacie na półtora etatu i zarabia około 4.000 zł netto. Mieszka w mieszkaniu o powierzchni ponad 50 m², na zakup którego zaciągnęła kredyt w wysokości 120.000 zł, a którego miesięczna rata wynosi 600 zł. Natomiast koszty utrzymania małoletniego pozwanego wynoszą ponad 1.500 zł miesięcznie.

W tak ustalonym stanie faktycznym na gruncie art. 133 § 1 k.r.o., art. 135 § 1 i 2 k.r.o. i art. 138 k.r.o. w kontekście aktualnych potrzeb małoletniego pozwanego oraz dwójki dzieci powoda z pierwszego małżeństwa Sąd Rejonowy zważył, że powód powinien podjąć starania o zwiększenie swoich dochodów, w szczególności poprzez podjęcie dodatkowego zatrudnienia, przez co mógłby uzyskać dochody na poziomie około 340 zł netto miesięcznie, odpowiadające 2 godzinom pracy dziennie. Ponadto powód posiada udział w nieruchomości o wartości około 180.000 zł, który po spieniężeniu mógłby zainwestować w lokaty (np. oprocentowanie 3%), z czego mógłby uzyskać dochód rzędu 450 zł miesięcznie. Nadto nie byłby też obciążony kosztami związanymi z jej utrzymaniem. Hipotetycznie więc W. L. powinien dysponować miesięcznie kwotą około 2.140 zł.

Uwzględniając zaś koszty utrzymania małoletniego powoda, które oscylują w granicach kwoty 1.500,00 zł oraz możliwości finansowe jego rodziców Sąd Rejonowy uznał, że realne materialne potrzeby dziecka powinny być zaspakajane przez powoda kwotą stanowiącą w przybliżeniu ponad półtorakrotność minimum socjalnego, tj. 825 zł, zaś matka dziecka kwotą 1.540 zł. Uwzględniając z kolei fakt, że matka dziecka sprawuje stałą nad nim pieczę, Sąd Rejonowy uznał, że udział finansowy ojca małoletniego uprawnionego do alimentów winien wynosić około 500 zł.

Uwzględniając zaś, że powód, oprócz pozwanego, posiada na utrzymaniu jeszcze dwoje małoletnich, Sąd Rejonowy uznał, że wysokość alimentów zasądzonych na jego rzecz winna być ustalona w wysokości 400,00 zł.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na mocy art. 100 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c.

Powyższy wyrok częściowo zaskarżył powód W. L., domagając się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez obniżenie alimentów do kwoty 250,00 zł miesięcznie. Powyższemu wyrokowi zarzucił błędną interpretację jego dochodów oraz nie uwzględnienie kosztów związanych z podatkiem od nieruchomości.

W odpowiedzi na apelację, pozwany reprezentowany przez przedstawicielkę ustawową, wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania za instancję odwoławczą wedle norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, apelacja nie zawiera żadnych argumentów, które mogłyby podważyć prawidłowe ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji. Ustalenia te, Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za podstawę własnego rozstrzygnięcia. Zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd Rejonowy prawidłowo również przeprowadził postępowanie dowodowe, a dokonana przez ten Sąd ocena zgromadzonego materiału nie budzi zastrzeżeń. Sąd Rejonowy w sposób szczegółowy wyjaśnił, na jakich dowodach się oparł, a przeprowadzona przez niego analiza jest wnikliwa i logiczna. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy doszedł także do prawidłowych wniosków i zasadnie dokonał obniżenia alimentów zasądzonych na rzecz małoletniego pozwanego, do kwoty 400 zł miesięcznie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, dowody przeprowadzone w postępowaniu apelacyjnym w żaden sposób nie wpływają na ocenę zaskarżonego orzeczenia - nie podważają trafności wniosków, do jakich doszedł Sąd I instancji uzasadniając swoje rozstrzygnięcie. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd I instancji prawidłowo przyjął, iż po stronie powoda nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca inne ukształtowanie jego obowiązku alimentacyjnego wobec syna. Sąd trafnie wskazał, że sytuacja materialna powoda i jego obciążenia alimentacyjne wobec pozostałych dzieci przemawiają za nieznacznym obniżeniem ciążących na powodzie alimentów.

Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy, podstawą wydanego w niniejszej sprawie wyroku jest art. 138 k.r.o., który stanowi, że w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków musi dotyczyć okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego. Jeżeli, alimenty zostały ustalone wyrokiem Sądu, podstawą powództwa z art. 138 k.r.o. może być zmiana stosunków, ale tylko taka, która wystąpiła już po uprawomocnieniu się wyroku, którym zasądzono alimenty (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 1999 roku, I CKN 274/99).

Zgodnie natomiast z treścią przepisu art. 135 § 1 k.r.o., zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczony jest jedynie przez dwie przesłanki: usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego. W tym miejscu wskazać należy, że osoba na której ciąży obowiązek alimentacyjny, zwłaszcza obowiązek względem dzieci niezdolnych jeszcze do samodzielnego utrzymania się, powinna w pełni wykorzystywać swe siły, kwalifikacje i uzdolnienia w celu uzyskiwania dochodów niezbędnych do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb osób uprawnionych do alimentacji. Jeżeli jednak zobowiązany nie wykorzystuje posiadanych możliwości i w celu uchylecia się od świadczeń alimentacyjnych lub wskutek innych zawinionych przyczyn nie podejmuje pracy, odpowiedniej do przygotowania zawodowego, warunków zdrowotnych oraz realnie istniejących możliwości na rynku pracy, jego możliwości zarobkowe ocenia się według zarobków, jakie osiągnąłby, gdyby podjął stosowne zatrudnienie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, fakt utraty pracy przez powoda nie świadczy o utracie przez niego możliwości zarobkowych. Powód, oprócz wyuczonego zawodu elektryka, posiada w dalszym ciągu doświadczenie w prowadzeniu działalności, ma tytuł mistrza piekarnika. Ponadto jest właścicielem udziału w nieruchomości, którego wartość jest znaczna (180.000 zł), a którą może przeznaczyć na dzierżawę lub sprzedaż bądź też pobierać pożytki w postaci plonów.

W tych warunkach Sąd Okręgowy uznał, że obniżenie alimentów do kwoty 250 zł na rzecz pozwanego, którego nota bene potrzeby wraz z rozwojem psychicznym i fizycznym stale się zwiększają, byłoby wysoce niezasadne. Zdaniem Sądu Odwoławczego, powód winien dzielić się ze swoim małoletnim synem nawet najskromniejszymi dochodami i w tym też celu zobligowany jest do podjęcia zatrudnienia, umożliwiającego mu wywiązanie się z tego obowiązku. Sąd Okręgowy miał przy tym na względzie, że obecnie sytuacja na rynku pracy jest trudna i znalezienie zatrudnienia w wyuczonym zawodzie często bywa nierealne, stąd też powód winien wykazać się większą elastycznością i dostosować się do potrzeb stawianych przez rynek pracy, nie wykluczając przekwalifikowania zawodowego. Tym bardziej, że zdaje sobie sprawę nie tylko z ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanego, ale również konieczności spłaty innych zobowiązań (alimenty na rzecz pozostałych dzieci, należności podatkowe). Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że brak jest podstaw do obniżenia renty alimentacyjnej poniżej kwoty 400 zł, albowiem powód, wykazując starania oraz inicjatywę w znalezieniu pracy i wykorzystując posiadany majątek jest w stanie partycypować w kosztach utrzymania syna na wskazanym poziomie.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację powoda jako bezzasadną.

SSO Mirosław Krzysztof Derda SSO Aneta Ineza Sztukowska SSO Antoni Czeszkiewicz